

KAD GYDYMASIS NETAPTŲ KOŠMARU

Ko gero nei vienas iš mūsų neimtų teigti, jog su malonumu lankosi ligoninėse bei prisimena ten praleistą laiką kaip vieną geriausių savo patirčių. Kaip bebūtų, turiningas laiko leidimas ir pasilinksminimai neįeina į gydymo įstaigų pareigas, todėl nenuostabu, jog, pasveikęs ir sugrįžęs iš jų, dažną apima palengvėjimo, o ne ilgesio jausmas. Nerimą kelia kitkas: ne per seniausiais "Time" žurnalo atliktoje apklausoje daugelis apklaustųjų - , profesionalių gydytojų, pažįstančių ligoninių gyvenimą ne iš nuogirdų, prisipažino su baime galvojantys apie tai, jog kada nors ligoninių paslaugų gali prireikti jiems patiems ar jų artimiesiems.

Nepaisant didelių gydymo įkainių, gydymo įstaigos toli gražu ne visuomet gali būti siejamos su patogia ir saugia sveikatai aplinka. To priežastis – gana dažnai pasitaikantys nesusipratimai, neapsižiūrėjimai bei gydymo klaidos, kurių kartais neįmanoma kompensuoti jokiais draudimo išmokomis. Atliekami tyrimai rodo, kad panašios klaidos visose JAV kasmet nusineša nuo šimto iki dviejų šimtų tūkstančių gyvybių (the Institute of Medicine, 1999, the HealthGrades, 2004). Medicinos personalo klaidos gali būti įvairios – nuo laiku neatnešamų vaistų ir pamestų ligų istorijų, iki "pamirštų" alerginių reakcijų, ligonių gydymo netinkamomis priemonėmis (supainiojus vaistus, procedūras ar pan.) ir neteisingų ligos diagnozių.

Vis atsinaujinantys skandalai dėl gydymo klaidų atkreipia tiek visuomenės, tiek – atitinkamų valdžios institucijų dėmesį, todėl gal ir įmanoma tikėtis, jog gydymo paslaugų sritis privalės tobulėti. Tačiau, kol tai įvyks, privalome būti budrūs.

Jei susirgote ir lankotės pas gydytoją ar prireikė gultis į ligoninę, pasirūpinkite, kad, kiek tik galima, šalia būtų kas nors iš artimųjų. Bent vienas asmuo turėtų būti teisiškai įgaliotas žinoti bei sekti viską, kas vyksta, - kaip su Jumis elgiamasi ir kaip esate gydomi. Geriau, jei tai būtų žmogus, nebijantis uždavinėti klausimus medicinos personalui ir kritiškai vertinantis visa, kas vyksta aplink. Jei Jums reikia operacijos ar kokių nors sudėtingų procedūrų, atidžiai rinkitės ligoninę bei gydytoją. Jūs ar jūsų artimieji privalo pasidomėti gydytojo patirtimi reikalingoje srityje, ligoninės praktika (ar procedūra/operacija atliekama dažnai, ar visi įrengimai patikimi bei šiuolaikiški ir pan.), taip pat - kitų pacientų atsiliepimais. Jei patekote į nežinomą ligoninę po staigaus ligos paūmėjimo ar nelaimingo atsitikimo, pasirūpinkite, kad gydytojai žinotų apie visus Jūsų vartojamus vaistus, alergines reakcijas bei įvairius negalavimus, kurie, nors ir nėra tiesiogiai susiję su Jūsų atsidūrimu ligoninėje, tačiau gali įtakoti gydymo eigą.

Jei gydotės ligoninėje ir turite pakankamai jėgų kontroliuoti tai, kas vyksta aplinkui, nesidrovėkite kelis kartus perklausti slaugės, kokius vaistus ir nuo ko ji Jums atnešė. Medicinos personalas teisiškai privalo patikrinti paciento tapatybę prieš duodant jam vaistus ar atliekant procedūras. Ligoninės aplinka ne visuomet yra tokia sterili, kaip atrodo, todėl saugokitės infekcijų - neimkite į rankas jokių nešvarių daiktų, prašykite lankytojų nusiplauti rankas ir pan. Išrašant iš ligoninės, gydytojas privalo Jums (ir/ar jūsų įgaliotam asmeniui iš artimųjų tarpo) smulkiai paaiškinti, kaip turėsite gydytis namuose - kiek ir kokių vaistų turėsite vartoti, kada vėl apsilankyti pas gydytoją, kokių užsiėmimų ar kokio maisto vengti, kol nepasveiksite ir pan.

Nors neįtikėtina, tačiau atvejų, kuomet chirurgai išoperuoja ne tai, ką privalėjo, pasitaiko gana nemažai. Prieš operaciją, chirurgui pasirašius ant specialaus blanko, kuri kūno dalis bus operuojama, paprašykite, kad Jūsų įgaliotas asmuo patikrintų, ar viskas

surašyta teisingai. Svarbu, kad tiek tas asmuo, tiek Jūs (jei esate sąmoningos būsenos), tiek chirurgas visiškai sutiktų dėl to, kas, kaip ir kodėl turės būti atlikta.

Daugybė nesusipratimų sveikatos apsaugos srityje įvyksta dėl supainiotų geriamų vaistų ar neteisingo jų vartojimo. Todėl, jei gydytojas išrašė Jums receptą, įsitikinkite, kad galite perskaityti, kas jame parašyta. Jei raštas visiškai neįskaitomas, gali būti, kad vaistinėje gausite ne tuos vaistus, kurių Jums reikia. Nesidrovėkite paprašyti gydytoją perrašyti receptą spausdintiniu šriftu, o, atsiimdami vaistus vaistinėje, dar kartą perklauskite, ar tai iš tiesų vaistai, kurie Jums buvo išrašyti. Būtinai išsiaiškinkite, kaip turite vartoti vaistus (pvz., jei rašoma “gerti 4 dozes per parą”, paklauskite, ar svarbu, kad gertumėte juos kas šešias valandas visą parą, ar tik nuo ryto iki vakaro), kokie gali būti pašaliniai jų poveikiai bei kada turėtumėte pradėti jausti pagerėjimą. Pasitikrinkite, ar galėsite gerti išrašytus vaistus drauge su kitais vartojamais vaistais bei maisto papildais ir ar tie vaistai Jums netrukdytų užsiimti įprasta veikla (pvz., vairuoti automobilį).

Klaidų atsitinka visur ir visuomet, o sveikata – pernelyg brangus ir lengvai netenkamas turtas. Todėl, jei iškilo kokių įtarimų ar neaiškumų gydantis, nesidrovėkite teirautis gydytojo, medicinos seserų ir kitų specialistų apie savo būseną, ligos prognozę bei gydymo priemones. Iš anksto teiraudamiesi, kokių tyrimų Jums reikia ir kodėl, galbūt be kai kurių procedūrų nuspręsite iš viso apsieiti, dėl kitų jausitės ramiau, nuodugniai aptarę jas su gydytoju. Nesijuskite nepatogiai, jei prastai nusimanote medicinoje ar nesuprantate gydytojų vartojamų terminų – savo pačių labui, aktyviai dalyvaukite gydymo procese, dalindamiesi su gydytojais tiek pasiekimais kovojant su liga, tiek - atsakomybe už priimtus sprendimus. Stiprios Jums sveikatos!

Pagal amerikiečių žiniasklaidą parengė Vaida Maleckaitė.